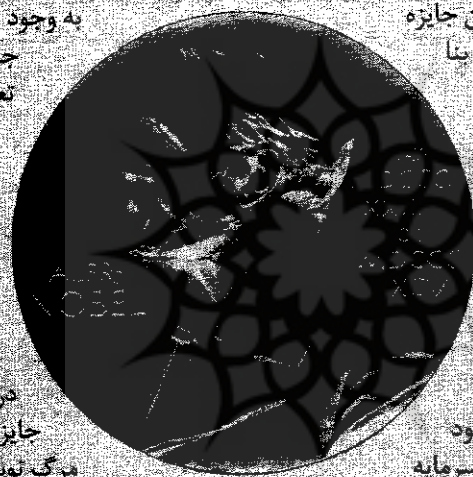

برندگان جایزه نوبل ادبیات از آغاز تا ۲۰۰۶

در میان جوایز ادبی، جایزه نوبل ارزشمندترین و افتخارآمیزترین آنهاست. این جایزه یکی از چند جایزه‌ای است که بنا بر وصیت آلفرد برنهارد نوبل (۱۸۳۲-۱۸۹۹)، شیمی‌دان سوئدی، به وجود آمد. نوبل که با اختراع دینامیت و باروت بدون دود (نیتروگلیسرین) ثروت سرشاری عایدش شده بود، وقتی مشاهده کرد که از اختراع او، برخلاف انتظارش، برای افزایش قدرت سلاح‌های جنگی و آدم‌کشی استفاده می‌شود سخت متأثر و نگران شد و تمام سرمایه و دارایی خود را وقف یادش به برگزیدگان علم

شد. در ۱۹۶۹ هم جایزه‌ای برای علوم اقتصادی به وجود آمد.

جایزه نوبل ادبیات به «شخصی تعلق می‌گیرد که در زمینه ادبیات، برجسته‌ترین اثر، با ماهیت معنوی، را آفرینده باشد.» این جایزه شامل مدال طلا، دیپلم و مبلغ پول است که مبلغ آن از چهل و دو هزار دلار در ۱۹۵۲ به یک میلیون و چهارصد هزار دلار در ۱۹۹۲ افزایش یافته است. جایزه در دسامبر هر سال، سالگرد مرگ نوبل، توسط آکادمی سوئد در استکهلم، با حضور پادشاه سوئد، اعطا می‌شود. معمولاً هم جایزه به مجموع آثار جایی نویسنده تعلق می‌گیرد، نه به یک اثر خاص. گاهی هم جایزه به دو یا سه نویسنده به طور مشترک داده می‌شود. در بعضی از سالها هم ممکن است جایزه بدون برنده یا معوق بماند. کمالاتکه در سالهای جنگ جهانی دوم، در فاصله سالهای ۱۹۴۰-۱۹۴۳، جایزه به کسی داده نشد.

و ادب و صلح جهان کرد. بنا بر وصیتنامه نوبل، از درآمد سرمایه به میلیون دلاری او، پنج جایزه در رشته‌های فیزیک، شیمی، پزشکی، ادبیات و صلح به وجود آمد تا هر سال به مردان و زنانی، صرف نظر از ملیت آنها اعطا شود که خدمات ارزنده‌ای به «نفع بشریت» انجام داده باشند. این جوایز نخستین بار در سال ۱۹۰۱ به برگزیدگان اعطا

۶۴ ادبیات و صلح

شماره ۱۸۶

۱۹۰۱: رنه فرانسوا سولوی پرو دوم (۱۸۳۹-۱۹۰۷، فرانسوی) به خاطر اشعارش

۱۹۰۲: تئودور مورتن (۱۸۱۷-۱۹۰۳، آلمانی) به خاطر آثار تاریخی‌اش

۱۹۰۳: بیورنستیرنه بیورنسن (۱۸۳۲-۱۹۱۰، نروژی) به خاطر رمانها، اشعار و نمایشنامه‌هایش

۱۹۰۴: فردریک میسترال (۱۸۳۰-۱۹۱۴، فرانسوی) به خاطر اشعارش، و حوزه ایچکاری‌ای

ایساگوئری (۱۸۳۲-۱۹۱۰، اسپانیایی) به خاطر نمایشنامه‌هایش

۱۹۰۵: هنریک سینکیویچ (۱۸۴۶-۱۹۱۶، لهستانی) به خاطر رمان‌هایش

۱۹۰۶: جوزوپه کاردوچی (۱۸۳۵-۱۹۰۷، ایتالیایی) به خاطر اشعارش

۱۹۰۷: رادیرد کیپلینگ (۱۸۶۵-۱۹۳۶، انگلیسی) به خاطر داستانها، رمانها و اشعارش

۱۹۰۸؛ رودولف کریستف اویکن (۱۸۴۶-۱۹۲۶، آلمانی) به خاطر داستانهای فلسفی اش
 ۱۹۰۹؛ سلمالا گروف (۱۸۵۸، ۱۹۴۰، سوئدی) به خاطر رمانها و اشعارش
 ۱۹۱۰؛ پل فن لودویگ هیزه (۱۸۳۰-۱۹۱۴، آلمانی) به خاطر اشعار، رمانها و نمایشنامه‌هایش
 ۱۹۱۱؛ موریس مترلینگ (۱۸۶۲-۱۹۴۹، بلژیکی) به خاطر نمایشنامه‌هایش
 ۱۹۱۲؛ گرهارت هاپتیمان (۱۸۶۲-۱۹۴۶، آلمانی) به خاطر نمایشنامه‌هایش
 ۱۹۱۳؛ سر رابیندرانات تاگور (۱۸۶۱-۱۹۴۱، هندی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۱۴؛ جایزه داده نشد.
 ۱۹۱۵؛ رومن رولان (۱۸۶۶-۱۹۴۴، فرانسوی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۱۶؛ ورنرفن هایدنستام (۱۸۵۹-۱۹۴۰، سوئدی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۱۷؛ کارل گلوب (۱۸۵۷-۱۹۴۳، دانمارکی) به خاطر رمانها و داستانهای کوتاه‌اش
 ۱۹۱۸؛ جایزه داده نشد.
 ۱۹۱۹؛ کارل فردریک شپیتر (۱۸۴۵-۱۹۲۴، سوئیسی) به خاطر حماسه‌ها، داستانهای کوتاه و

مقالاتش

۱۹۲۰؛ کنوت هامسون (۱۸۵۹-۱۹۵۲، نروژی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۲۱؛ آنا تول فرانس (۱۸۴۴-۱۹۲۴، فرانسوی) به خاطر رمانها، داستانهای کوتاه و مقالاتش
 ۱۹۲۲؛ خائنتو بناونته‌ای مارتینز (۱۸۶۶-۱۹۵۴، اسپانیایی) به خاطر نمایشنامه‌هایش
 ۱۹۲۳؛ ویلیام باتلر ییتس (۱۸۶۵-۱۹۳۹، ایرلندی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۲۴؛ ولادیسلاو ستانیسلاو رایمونت (۱۸۶۷-۱۹۲۵، لهستانی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۲۵؛ جورج برنارد شاو (۱۸۵۶-۱۹۵۰، انگلیسی) به خاطر نمایشنامه‌هایش
 ۱۹۲۶؛ گراتسیا دلدا (۱۸۷۵-۱۹۳۶، ایتالیایی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۲۷؛ هانری برگسون (۱۸۵۹-۱۹۴۱، فرانسوی) به خاطر آثار فلسفی اش
 ۱۹۲۸؛ سیگرید اوندست (۱۸۸۲-۱۹۴۹، نروژی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۲۹؛ توماس مان (۱۸۷۵-۱۹۵۵، آلمانی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۳۰؛ سینکلر لوئیس (۱۸۸۵-۱۹۵۱، آمریکایی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۳۱؛ ایک آکسل کارلفت (۱۸۶۴-۱۹۳۱، سوئدی) به خاطر اشعار غنایی اش
 ۱۹۳۲؛ جان گلزورثی (۱۸۶۷-۱۹۳۳، انگلیسی) به خاطر رمانها، نمایشنامه‌ها و داستانهای کوتاه‌اش
 ۱۹۳۳؛ ایوان الکسیویچ بونین (۱۸۷۰-۱۹۵۳، روسی) به خاطر رمانها، داستانهای کوتاه و اشعارش
 ۱۹۳۴؛ لوئیجی پیراندلو (۱۸۶۷-۱۹۳۶، ایتالیایی) به خاطر نمایشنامه‌هایش
 ۱۹۳۵؛ جایزه داده نشد.
 ۱۹۳۶؛ یوجین گلاستون اونیل (۱۸۸۸-۱۹۵۳، آمریکایی) به خاطر نمایشنامه‌هایش
 ۱۹۳۷؛ روزه مارتن دو گار (۱۸۸۱-۱۹۵۷، فرانسوی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۳۸؛ پرل س. پاک (۱۸۹۲-۱۹۷۳، آمریکایی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۳۹؛ فرانس امیل سیلاتیا (۱۸۸۸-۱۹۶۴، فنلاندی) به خاطر رمانهایش

۱۹۴۰؛ جایزه داده نشد.
 ۱۹۴۱؛ جایزه داده نشد.
 ۱۹۴۲؛ جایزه داده نشد.
 ۱۹۴۳؛ جایزه داده نشد.
 ۱۹۴۴؛ یوهانس ویلهلم ینسن (۱۸۷۳-۱۹۵۰، دانمارکی) به خاطر اشعار و رمانهایش
 ۱۹۴۵؛ گابریلا میسترال (۱۸۹۹-۱۹۵۷، شیلیایی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۴۶؛ هرمان هسه (۱۸۷۷-۱۹۶۲، آلمانی) به خاطر اشعار و مقالاتش
 ۱۹۴۷؛ آندره ژید (۱۸۶۹-۱۹۵۱، فرانسوی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۴۸؛ توماس استرنز الیوت (۱۸۸۸-۱۹۶۵، انگلیسی) به خاطر اشعار، مقالات و نمایشنامه‌هایش

۱۹۴۹؛ ویلیام فاکنر (۱۸۹۷-۱۹۶۲، آمریکایی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۵۰؛ برتراند راسل (۱۸۷۲-۱۹۷۰، انگلیسی) به خاطر آثار فلسفی‌اش
 ۱۹۵۱؛ پرفابیان لاگرکویست (۱۸۹۱-۱۹۷۴، سوئدی) به خاطر رمانهایش، مخصوصاً باراباس
 ۱۹۵۲؛ فرانسوا موریاک (۱۸۵۵-۱۹۷۰، فرانسوی) به خاطر رمانها، مقالات و اشعارش
 ۱۹۵۳؛ سر وینستن چرچیل (۱۸۷۴-۱۹۶۵، انگلیسی) به خاطر مقالات و آثار تاریخی‌اش
 ۱۹۵۴؛ ارنست همینگوی (۱۸۹۹-۱۹۶۱، آمریکایی) به خاطر رمانها و داستانهای کوتاهش
 ۱۹۵۵؛ هارولد لاکسنس (۱۹۰۲، سوئدی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۵۶؛ خوان رامون خیمه‌نر (۱۸۸۱-۱۹۵۱، اسپانیایی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۵۷؛ آلبر کامو (۱۹۱۳-۱۹۶۰، فرانسوی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۵۸؛ بوریس پاسترناک (۱۸۹۰-۱۹۶۰، روسی) به خاطر رمانهایش، مخصوصاً دکترژیوگو.
 جایزه را نپذیرفت.

۱۹۵۹؛ سالواتور کواسیمودو (۱۹۰۱-۱۹۶۸، ایتالیایی) به خاطر اشعار غنایی‌اش
 ۱۹۶۰؛ سن ژان پرس (۱۸۸۷، فرانسوی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۶۱؛ ایوو آندریچ (۱۸۹۲-۱۹۷۵، یوگسلاویایی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۶۲؛ جان اشتاین‌بک (۱۹۰۲-۱۹۶۸، آمریکایی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۶۳؛ گئورگ سفریس (۱۹۰۰-۱۹۷۱، یونانی) به خاطر اشعار غنایی‌اش
 ۱۹۶۴؛ ژان پل سارتر (۱۹۰۵-۱۹۸۰، فرانسوی) به خاطر آثار فلسفی و رمانهایش. جایزه را نپذیرفت.

۱۹۶۵؛ میخائیل شولوخوف (۱۹۰۵-۱۹۸۴، روسی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۶۶؛ شمیویل یوزف آگنان (۱۸۸۸-۱۹۷۰، اسرائیلی) به خاطر داستانهایش درباره یهودیان اروپای شرقی؛ ونلی زاگس (۱۸۹۱-۱۹۷۰، آلمانی - سوئدی) به خاطر اشعار و نمایشنامه‌هایش درباره یهودیان
 ۱۹۶۷؛ میگل آنخل آستوریاس (۱۸۹۹-۱۹۷۴، گواتمالایی) به خاطر آثارش درباره شخصیت و سنتهای مردم کشورش

۱۹۶۸؛ یاسوناری کاواباتا (۱۸۹۹-۱۹۷۲، ژاپنی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۶۹؛ ساموئل بکت (۱۹۰۶-۱۹۹۰، ایرلندی) به خاطر رمانها و نمایشنامه‌هایش
 ۱۹۷۰؛ الکساندر سولزنتیسین (۱۹۱۸، روسی) به خاطر رمانهایش

- ۱۹۷۱؛ پابلو نرودا (۱۹۰۴-۱۹۷۳، شیلیایی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۷۲؛ هاینریش بل (۱۹۱۷-۱۹۸۵، آلمانی) به خاطر رمانها، داستانهای کوتاه و نمایشنامه‌هایش
 ۱۹۷۳؛ پاتریک وایت (۱۹۱۲، استرالیایی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۷۴؛ ایونید یونسسن (۱۹۰۰-۱۹۷۶، سوئیسی) به خاطر رمانها و داستانهای کوتاهش؛ هانری
 اموند مارتینس (۱۹۰۴-۱۹۷۸، سوئیسی) به خاطر مجموعه آثارش
 ۱۹۷۵؛ یوجینیو مونتهاله (۱۸۹۶-۱۹۸۱، ایتالیایی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۷۶؛ سائول بلو (۱۹۱۵، آمریکایی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۷۷؛ ویسنته آلكسیاندر (۱۸۹۸-۱۹۸۴، اسپانیایی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۷۸؛ ایساک بشویس سینگر (۱۹۰۴، متولد لهستان) به خاطر رمانها و داستانهای کوتاهش
 ۱۹۷۹؛ اودیستوس ایلیتیس (۱۹۱۲-۱۹۹۶، یونانی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۸۰؛ چسلاو میلوش (۱۹۱۱، لهستانی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۸۱؛ ایلیاس کانتی (۱۹۰۵، متولد بلغارستان) به خاطر آثار داستانی و غیر داستانی‌اش
 ۱۹۸۲؛ گابریل گارسیا مارکز (۱۹۲۸، کلمبیایی) به خاطر رمانها و داستانهای کوتاهش
 ۱۹۸۳؛ ویلیام گلدینگ (۱۹۱۱، انگلیسی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۸۴؛ یاروسلاو سیفرت (۱۹۱۰، چکسلواکی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۸۵؛ کلود سیمون (۱۹۱۳، فرانسوی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۸۶؛ اول سوینکا (۱۹۳۴، نیجریه‌ای) به خاطر اشعار، نمایشنامه‌ها و رمانهایش
 ۱۹۸۷؛ ژوزف برودسکی (۱۹۴۰، روسی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۸۸؛ نجیب محفوظ (۱۹۱۲، مصری) به خاطر رمانها و داستانهای کوتاهش
 ۱۹۸۹؛ کامیلو خوزه سلا (۱۹۱۶، اسپانیایی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۹۰؛ اوکتاویو یاز (۱۹۱۴، مکزیکی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۹۱؛ نی‌دین گوردمیر (۱۹۲۳، اهل آفریقای جنوبی) به خاطر مجموعه آثارش
 ۱۹۹۲؛ درک والکات (اهل جزایر هند غربی) به خاطر آثار ادبی شعرگونه‌اش
 ۱۹۹۳؛ تونی ماریسن (۱۹۳۱، سیاه‌پوست آمریکایی) به خاطر مجموعه آثارش
 ۱۹۹۴؛ کنزا بورواونه (۱۹۳۵، ژاپنی) به خاطر رمانهایش
 ۱۹۹۵؛ شیموس هینی (۱۹۳۹، ایرلندی) به خاطر بیان مصائب ملت ایرلند در اشعارش
 ۱۹۹۶؛ ویسلاو شیمبورسکا (۱۹۲۳، لهستانی) به خاطر اشعارش
 ۱۹۹۷؛ داریو فو (۱۹۲۶، ایتالیایی) به خاطر نمایشنامه‌هایش
 ۱۹۹۸؛ ژوزه ساراماگو (۱۹۲۲، پرتغالی) به خاطر رمانهایش به خصوص کوری
 ۱۹۹۹؛ گونتر گراس (۱۹۲۷، آلمانی) به خاطر رمانهایش
 ۲۰۰۰؛ گائو شین‌جیان چین (۱۹۴۰، چینی) به خاطر رمانهایش
 ۲۰۰۱؛ و. س. ناپیول (۱۹۳۲، ترینیداد و توباگو)
 ۲۰۰۲؛ ایمره کرتس (۱۹۲۹، مجارستانی) به خاطر رمانهایش
 ۲۰۰۳؛ جان ماکسول کوتتری (۱۹۴۴، آفریقای جنوبی)
 ۲۰۰۴؛ آفرده یلی‌نک (۱۹۴۶، اتریشی) به خاطر رمانهایش
 ۲۰۰۵؛ هارولد پینتر (۱۹۳۰، انگلیسی) به خاطر نمایشنامه‌هایش
 ۲۰۰۶؛ اورهان پاموک (۱۹۵۲، ترک) به خاطر رمانهایش

